

БҮРЯДАЙ ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БҮРЯДАЙ ОБКОМОЙ.
БҮРЯДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетнэй 1921 оной
декабриин 21-нээ гарана

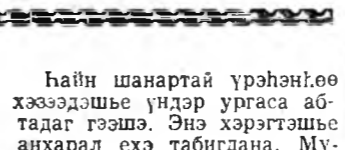
№ 84 (15407)

1980 оной апрелиин 10, четверг

Сэн 2 мүнгэн.

БҮХҮ ХҮСЭЭ-БАЯН УРГАСАДА ХЭХЭ ЮУМЭН ЕХЭ

Арбадах табан жэлэй түгэсхэй жэлэй хабарай тарилгын болон ургаса харуулаагүй энэ жэлд үбэлдөд комбайнуудаа залбаарилжа, түгэс болон болхын түүлөр республикын механизаторуудай дунда социалис мурьсын үргээр дэлгэрэнхэй. Энэ мурьсоо үүсх эхэн сэлэнгилхидэй урлас дэмжээн Зэдын район «Октябрьский» совхозой механизаторууд бүхү арга боломжонуудаа хэрэглэн, абаарайгаа тарилгада эршэ-тэйгээр бэлдэж байна.

Хүннэй шанартай үрэхнөө хээшдөшье үндэр ургаса абтадаг гэшье. Энэ хэрэгтшье анхарал ехэ табигдана. Мүнөө жэлэй тарилгада 18.0 мянган центнер тарилгай, 150 центнер олон жэлэй ноогоной, 50 центнер рапс ноогоной үрхэн хэрэгтлэгдэхэ байна. Олон жэлэй ноогоной үрхэн хүсэд хүрэхөөр би. 5 мянган центнер тарилгай үрхэн тарилгын 1-дхи, 2-дохиды классай шанарта хүрэхэд хүрхэ хилэнхэй. Тарилгай 6 культыватор, 3-ЗКК-6 түхэлэй натор дугалдана.

ЗАМЬЕМНАЙ ГЭРЭЛТҮҮЛНЭ

В. И. Лениний түрхөөр 110 жэлэй оие бүгэдэ арадай ехэ найндар мэтээр тэмдэглэхье совет хүнүүд бэлдэж байна. Агуухээ вождин ажабайдал ба ажал ябуулгын жэшээгээр, Коммунист партиин болон совет арaday революциноно, дайшалхы ба ажалай ёшо залшамуудаар ажаашадые дор үнэгэрдэжэ байгаа хүдэлмэри тухай ТАСС-ай корреспонденциүүд ингэжэ мэдэсэн.

Совхозой 87 тракторай олонхын бэлэн болонхой. Ганжэз 6 трактор «Госкомсельхозтехники» Тарбагатайн отделеиде залуулаар үгтэһэн моторооно болжо, тэдэргэ татагдана. К-700 түхэлэй 7 тракторан 5-ниннэй залбаарилганданхай. Тарилгын 47 саянь, 52 плугай, КПГ-50 түхэлэй 5 культыватор мүн үбэлд олонхын бэлэн болонхой. Бүхү техникээс эдэ үдэр-жүүлгэ хэрэглэнэби.

Хүдөө ажакхын техникээс ажабайдалада моторно шайхүдэлмэришан Петр Гаврилович Леонтьев, МТМ-рай механик-шайлгаша Иван Афанасьевич Зарубин, хоёрт-тракторна бригадин бригадир Владимир Александрович Игумнов гэшяд ехэ эдбхитэйгээр ажаллана.

ОЛОНЕЦ (Карелин АССР). Эндэх Коткозеро тосхойной болон шидэ байшаан дадасхаага саамбар 15-да В. И. Лениин Коткозерско волостин хүндэтэ тарыашанаар йунгаддан юм гээд тэрэн дээр бэшээтэй. Волостин тарыашадан конференциин делегатууд Владимир Ильичте телеграмта эльгээжэ, энэй тухай мэдээсээн, «Гүрэнөөр бай болохыё» хүсэлэн байгаа.

ЭРШЭТЭ АЖАЛ ЭХИЛЭЭ

Тэмэиде үбэлэй тэн багта эндэ жоахаданнай, Жэбхээ-нэй уужам тала гүнээтэй салаар хушагданхай, үргэлжэ нэмжэжэ байгаа бэлэй.

Мүнөө жэлдэ эндэе нэдондонойхооние һайн ургаса абаха абаабид гээд нагдана. — гэжэ тэндэхи оньжоруулагданан отрядай бригадир Виталий Тимофеевич Хорошунов найдгангаар хэлээ бэлэй.

Ю. БАЗАРЖАПОВ, «ШУЯ УДА» ГАЗЕТНИ ХҮДЭЛМЭРИЛГЭШЭ.

Хорин район.

Убһе ноогоной үндэр байн ургаса абахын түүлөр жэл бүхнээ хабарай үедэ хэлдэгтэ заншалта хүдэлмэри ингэжэ түлэг дундаа ябуулагдана. Тинхэдэ энэ жэлдэ тэрэнэйн өршэ, дэлсээ урда урданай хийдаа дэлсээ гэхэдэ алууд болохогүй.

АНХАРАЛ ХАМГААХА АЖАЛ

Хүдөө ажакхын техникэ, минерална үтэжүүлгэ гэхэ мурты хадагалха сарай, склад түхээрэй байна, — гэжэ Виталий Тимофеевич хэлэнэ.

Недондо Жэбхээ-нэй сабшалан дээрһээ бүхнөө 4500 центнер үбэн абтаа гэхэ гү, али гектар бүриһөө дунда ээргээр 18—20 центнер ургаса харуулаа гэжэ байна. Байша ондо тэрэнэй үшөө ехэ үбэ абахын түүлөр отрядан механизаторууд тэмсэхэ юм.

КИНОФЕСТИВАЛИН ТУГ МАНДУУЛАГДАБА

ДУШАНБЕ. (ТАСС-ай корр.). Дун саган саган малагтай Памирай хүмбэр уудануудай бооридох Таджикистанай нислэл хотын хабарай найхан түхэл шынжые бүхэосоно XIII кинофестивалин туугууд бүри удаа түгэлдэр болгоно. Олончалына совет кинокусуст-вын туяналтануудай энэ заншалта харлга апрелин 8-да эндэ нэгдэжэ.

500 кинематографист—бүхү союзна республикануудай экранай кинокусуст-вын түлөөлгөшд фестивалда хабаадана.

АНА-МАНА МУРЫСЭНЭ

Унгэрэгшэ жэлэй дунгөөр Бурядай хүдөө ажакхын институтуудай «Байкал» урховай ахалагша хонишон, Гүрэлэй быт посылёво Советэй депутат Базааржал Гармаевич Бадамаевич соогоо, мүн Улаан-Улын район дотороо түрүүшын хурида гарган юм.

Уялгаая дүүргэхээр Республикннай колхоз, совхозуудта малай түл абага үргэлжэлээр. Баргажанай район Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой мэдээжэ хонишод Даша-Нима Буодневич Сундуй, Бурядай АССР-эй Верховной Советэй депутат Зинаида Сыремпиловна Сундуева байша оной эхнидэ 100 эхэ хонин бүриһөө 140 хурьга абаха гэнэн үндэр уялга абаа хэн.

АЛДАРТА ОЙЕ УГУУЛАН

В. И. ЛЕНИН БА НАЦИОНАЛЬНО-СҮЛӨӨРЭЛГҮН ХҮДЭЛӨӨН

Дэлхийн пролетариатай, дагалдан арад түмэнэй зүүсх коллологийн В. И. Ленин ард зонодо тгш эрх...

Иматгал социалис революци национална асуудлыг хүсэд дүрэнээр шиндхэг шадлах юм гэжэ.

И. Ленинэй ажал улда, тэрэнэй хургаал национална, колониальна асуудлыг шиндхэгэдэ, националь-сүлөөрэлгүн хүдэлөөн...

1920—1921 онуудта Монгол революционеруудтай В. И. Ленинэй хэлэн хөрлөдөгүүд түүхтэй удах шанартай.

Агууеж Октябрин социалис революци илаанай удаа Ази, Африкын оронуудтай сүлөөрэлгүн тэмсэл заримдаа өрөлжөн, нэгэ үе сатта хуларжа байбаше, урдайнайхан онсо илгаатай болон юм.

Дэлхийн хөрхдхи дайнай үедэ, тэрэнэй удаахи жэлнүдтэ дэлхэй дээрэ томо томо демократическа, социальна хубилтанууд болоо хэн.

Агууеж Ленин, тэрэнэй сэдэн мэргэн, холын харатай хургаал хэтэ хүндхэдэ унтархуй, буршише хүсэ нүлөөтэй болоо байхал.

Ш. ЧИМИТДОРЖИЕВ, БИОН-ой Зүүн зүгэй оронуудыг шинжэлдэг тагнагы дагша, түүхын эрдэмтэй кандидат.

1979 ондо республикын ой тайгада мянгааа дээшэ дахин түймэр носоно, гүрэндэ инлэдэ гарга хохидол ушаруулагдаа гэжэ «1980 ондо галай аюулнаа ой модо аршалан хамгаалта шангахдаха хэмжээнүүд тухай».

1979 ондо болоһон ган газар, газар хурьһонэй хуурай байхан ушарһаа ой тайгада түймэрэй носохо, тэрэнэй түрөөр тарыха ябадалда нүлөөлгөн, ой модо аршалан хамгаалха Забайкалын авиационно баазын болон түймэр унтаргаахан албан хуудмэл дүдээтэй тухай тэмсэлэ тухай тогтоол баталан абаа бээлэй.

Илалта туйлаһан социалис революци националь-сүлөөрэлгүн хүдэлөөн дэмжихэ, хамгаалха зэрэгтэй гэжэ В. И. Ленин 1920 ондо хэлэһэн юм.

Арадай депутатуд нотаг ниотагийн хун зонон дунда ойгууламжын, эмхэндхэй хүдэлмэри абуулхын тула ажабайдалда хабаатай бүхэ хуули болон КПСС-эй, совет гүрэнэй засагай зургаануудай олон тогтоолнуудыг мэдэдэг байх ёһотой бшуу.

Арадай депутатудай Кабанскы районно Советэй гүйсэдком хирэ хирэ болдог лэ сүлсэкэ болон поселко Советуудэй гүйсэдкомундай хүдэлмэрилгэшды суглуулажа, семинар үнгэрэгжэ байдаг юм.

Хамтын коммюнике ЛПССАБОН. Португалин Коммунист партиин Генеральна секретарь А. Нуньял Франциин Коммунист партиин Генеральна секретарь Ж. Маршестэй Португалин инислэт хотодо зулаһан тухай хамтын коммюнике эндэ толлодогдо.

Уласхоорондын байдал хүүлэй үедэ шухала амжалтауудыг туйлаһан демократин, национальна бээ даан байдалда ба социализм хүсэнүүдтэ таармажтай байнаар хуржөөдөг байдаг гэжэ хоёр партиин хүтлэбэнэрилгэшдэ баталаа.

Агуу багша Ленинэй хургаал заабарин бүхэ дэлхэйн үйлэ хэрэгүүдтэ, тэдэ тоодо национальна асуудлыг шиндхэгэдэ, националь-сүлөөрэлгүн хүдэлөөнэй хүтлэбэнэрилгэшдэ тэмсэл заримдаа өрөлжөн, нэгэ үе сатта хуларжа байбаше, урдайнайхан онсо илгаатай болон юм.

Агууеж Ленин, тэрэнэй сэдэн мэргэн, холын харатай хургаал хэтэ хүндхэдэ унтархуй, буршише хүсэ нүлөөтэй болоо байхал.

Ш. ЧИМИТДОРЖИЕВ, БИОН-ой Зүүн зүгэй оронуудыг шинжэлдэг тагнагы дагша, түүхын эрдэмтэй кандидат.

ЗАСАГАЙ ЗУРГААНДА ОЙ ТАЙГАЯА ГАЛ ТҮЙМЭРЬӨӨ ХАМГААЛАЯ

Хүдөө ажахын министрест-ын зүгөө муртот хинлалта хэгдэнгүй. «Буритмэколхозлэс» нэгэдэлгэй ой модо гал түймэрөөр аршалан хамгаалха хэрэгтэ анхарал багаар табина, түймэр унтаргаахан тусхай станцинууд баригдахдаа, тусбэлгэдэнхшөггүй.

Модо бэлэдхэдгэй үйлэбэрин «Забайкалэс» нэгэдэлгэй, Бурядай АССР-эй Түлэшин промышленностин министрестын предриятинууд, башыше организацинууд модо отолон газараа, харгын захэ сэбэрлэнгүй, тэндэ түлэс, модоной гүшүүлэ, шэлбүүлэ хээр үлөөн.

1980 ондо гал аюул Гэр-гылын, носохон түймэрэе дэрэ түргэн унтаргахын тула бэлэдхэл хэхэ болодо хэмжээнүүдэ абаа гэжэ Бурядай АССР-эй Министруудэй Совет нигээтэ тогтооб.

Бурядай АССР-эй гүрэдээрэ гал түймэрэй хажаржэ боломо сар апрелин 1-нэе октябрин 15 болотор гэжэ багсаамжалан тогтоодоб.

Н. ХАНДАЕВ, Кабанскы районно Советэй гүйсэдкомой инструктор.

ДЕПУТАДУУД БУРАЛСАНА

Арадай депутатуд нотаг ниотагийн хун зонон дунда ойгууламжын, эмхэндхэй хүдэлмэри абуулхын тула ажабайдалда хабаатай бүхэ хуули болон КПСС-эй, совет гүрэнэй засагай зургаануудай олон тогтоолнуудыг мэдэдэг байх ёһотой бшуу.

Арадай депутатудай Кабанскы районно Советэй гүйсэдком хирэ хирэ болдог лэ сүлсэкэ болон поселко Советуудэй гүйсэдкомундай хүдэлмэрилгэшды суглуулажа, семинар үнгэрэгжэ байдаг юм.

Хамтын коммюнике ЛПССАБОН. Португалин Коммунист партиин Генеральна секретарь А. Нуньял Франциин Коммунист партиин Генеральна секретарь Ж. Маршестэй Португалин инислэт хотодо зулаһан тухай хамтын коммюнике эндэ толлодогдо.

Уласхоорондын байдал хүүлэй үедэ шухала амжалтауудыг туйлаһан демократин, национальна бээ даан байдалда ба социализм хүсэнүүдтэ таармажтай байнаар хуржөөдөг байдаг гэжэ хоёр партиин хүтлэбэнэрилгэшдэ баталаа.

Агуу багша Ленинэй хургаал заабарин бүхэ дэлхэйн үйлэ хэрэгүүдтэ, тэдэ тоодо национальна асуудлыг шиндхэгэдэ, националь-сүлөөрэлгүн хүдэлөөнэй хүтлэбэнэрилгэшдэ тэмсэл заримдаа өрөлжөн, нэгэ үе сатта хуларжа байбаше, урдайнайхан онсо илгаатай болон юм.

Ш. ЧИМИТДОРЖИЕВ, БИОН-ой Зүүн зүгэй оронуудыг шинжэлдэг тагнагы дагша, түүхын эрдэмтэй кандидат.

Музейн хүдэлмэрилгэшдэн бүрүүл ГЛВАНА. Ороной инислэ-лэй Уран искусствын ордон соо музейн хүдэлмэрилгэшды бэлдэхэ национальна хургуули нэгэдбэ.

Урдадай АССР-эй Министруудэй Совет «1980 ондо ой модо гал түймэрөөр хамгаалха талаар хэмжэе абуул-гаануудыг баталаа, республиканска тусхай комисси байгуулаа.

Арадай медицина АША ТУБАТАН УЛААН-БААТАР. Монгол Арадай Республикын Наукануудай академин харьяата Байгалин до-тоодын үзгэдлүүдүе шинжлэгдэ институдай мэргэ-жэлтэ Лүүлэй хахад жэлей туршада домото ургамалуудай үндэһэн дээрэ бүтээг-дэһэн бээ махадхын элүүр-тэ онсо аша туһатай 4 эм үйлдэбэриде дамжуулан үг-сэбэ.

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэ БЭЛДЭГДЭН ХАНОЙ. Нинслэт хотын ирригата ба меллорацин институт амжалтаагаар түгээхэн тухайдаа диплом абалан ехэ бүлэг инженер-нүүд социалис Вьетнамын хүдөө ажахыда эльгээгдэбэ.

«БУРЯД ҮНЭН» газеттэ дэлхэйнэй хүтлэбэнэрилгэшдэ хэлхээ эхилхэ буралсал бэ?

Экономическа буралсалай хэсэлүүд совхозой түб бусуудта хүрэхэдэ үнгаргэдэгжэ, харин малшад байһан лэ газартаа экономическа асуудалуудтай танилса юм.

ЭХЭ ОРОНОО ХАМГААЛХААР БЭЛЭН КАБУЛ. Иншэ оронон мээсэлүүдэй ёһоор, Пуш-таска хэдэн угсаатай аха заханар болон вондхүүдэй суглаан Афганистанай Пакия провинциин Хост хотодо болобо.

Кабул провинциин Пагман хотын шажанай түлөөлгөшэд, тарьяашд, худалдаа наймаашад афган арадай урда Революционно правительство табиган зорилгыг бэс-лүүлхээр бэлэн байһан тухайда мэдүүлбэ.

ПНР. Пулава хотодохи хүдөө ажахын эрдэм-шүнжэлгын институтай мэргэжэлтэ теплоэлектростанцинуудай гаргадаг уньһе теплицуудтай хурьһе үржүүлхэ хэрэгтэ ашаглаха арга болом-жо бэдэрнэ Юуб гэхэдэ, эрдэмтэй то-дорхойлоной ёһоор, нимэ үнэһэн соо микроэлементүүд угаа олон байдаг. Тэ-лэнь хурьһе баяжуулаха, ургамалай түргэн эдэшлэгэдэ сэхэ нүлөөлхэ хабатын юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: институдай теплицэ соо. ЦАФ—ТАСС-ай фото.

РЕСПУБЛИКЫН УРАН ХАЙХАНАЙ ХАРАЛГА ҮРГЭЛЖЭЛЬӨӨР

ХОНГЁО ДУУТАЙ ЯРУУНА

Эдэ үдэрүүдэд республикын уран хайханы бүлгэмэйхид харалгын үнэгээгээд хайханы мэдээж. Эдэ харалганууд шалгаржа, нэгдээд шатын дипломдо хүртээгээд республиканы харалгада хабаадлсаха юм.

Хүргэнхэй Хоёрдохи шатын дипломдо Нархатын дунда хургуулын дуу хатаран ансамбль. Эгэтын-Адагай соелой байшангай хоор, хүгжэмэй хургуулын багша Чимит-Ханда Цыбенова, Витимэй совхозой малшэн Хорло Эрдынеева болон бусад шагналтан, магтуулан байна.

ТҮРЭЛ НЮТАГАЙМНАЙ ТҮҮХЭБЭЭ

Хара булангираар хөөтээн сахаригтажа, Хэжэнгэ гол хоёр модоороо урдажа байба. Халин шалжа хабарай хүн ябажа байне бшэ, харин эдэн хонтог хэдэрээр ороһон бороогой үер хэн. Эрвэ зүбшэн гаранан хуан болоод хөөг бургаһанай набаһад эндэ тэндэ шара үнгөөр бүдэртэжэ, намарай эхин тэмдэгтэ үзүүлэн байба.

ХОЛЫН ТЭРЭ ХОРЁОД ОНУУДА...

Тэрэ үеын хүнүүдэй хэлсэдэгэй ёһоор, «Шэтын Шилөөэй хэлэһэн үгэһүүднэй түрүү үзэл баримталадг хүнүүдэй уула ондо амар нэгэн гэрэлтэ хайхан эзэндэмэни — одонини болон хөдөгдөжэ, тэдэни шэнэ хүсэл зоригор хуяглаа хэн. Олонитын дунда ойлгууламжын хүдэлмэриг Х. Намсарев өөрөө ябуулаха гадна, ингэжэ тусгаар хүнүүдэй «хэрэглэн», шэнэ үе сагай мандан эрхэ хэрэгтэ угаа эхээр туһалдаг хэн.

БАРИЛДААН Мартуулангүй хүгжөөхэ шухала

Дүрэ буялдалтын барилдаан манай республика дотор 60-аад онуудай хөөр хүгжөөгдөжэ захалтан юм. Тинхэ үедэ, сохонь эхлээд, спортын энэ зүйлэй эрхлээд эрхэ байдал тинхээшэ хайн байгаагүй. Гобшье урда тээнь националлан барилдаан эрхилдэг байсан залуушуудай зүрхэ сэдхээдэ тэрэ эхэтэ хайшагдаа хэн. Манай барилдаанш, В. Баймеев, Н. Ивашинов, А. Михеев, В. Гармаев, С. Зандаев, Н. Лаврентьев болон бусад Россия Федераций дотор үнэгэртэгдэһэн мүрүсөөнүүдтэ түрүүшынхээ хабаадлалта, амжалтанууды туйлажа, СССР-эй спортын мастерай нормативууды дүүргэһэн байгаа.

ВОЛЕЙБОЛ ШАНГА ТЭМСЭЛ

Вольеболлоор республикын түрүү нуури эзэлхын түлөө мүрүсөөн Бурядай мебель бүтээгдөг, модо болбосоруулдаг комбинатай спортзал со боложо байна. Эхэнэрүүдэй найман, эршүүдэй арбан нэгэн суглуулагдамаг командан энэндэ хабаадана.

Урдааһанни эржэ ябан машина нодьмийн харгуула, тинмээшэ харгын захаран хуһууды обороогүйб. — гэжэ хотуу Деменко бөөэ сагааруула.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгдэхин хуудаһанда. «Хуудалда наймаанай түрүү дүй түршэл нэбэрүүлхэ» — түрүү бэшгэ. «Элбэг тэжээл — хамагтай хэрэг». «Найдантай түлхис» — Д. Аюшевсий статья. «Коммунист суботник урнална». ТАСС-ай шэнэ һонин.

СЭХИР ЭКРАН

Нэгдэхин программа Москва. 7.55 — Дамжуулын программа. 8.00 — «Время». 8.40 — Үгтөөний гимнастика. 9.05 — «Эдир спортменни эхэ арена». 9.35 — «Хөндөжө по мукам» — телевизионно фильм. «Даша» (8-дахь сери). 10.55 — Түбэй телевидени ба Бүхэсоюзна академикэс ород хоорой концерт. 11.30 — Шэнэ һонин. 13.55 — Дамжуулын программа. 14.20 — «Красный Чепель» — телевизионно баримтага фильм. 15.00 — «Шатаргай хургуули». 15.30 — «Москвагай комсомолой хэрэгүүд». 16.00 — РСФСР-ий габьяата артист Н. Петров наадаха (фно). 16.30 — «Горнистууд харюусатгы». 17.00 — Красноарка хиазарай «Кубань» гэжэ совхозой арадай хасаг хоорой концерт. 17.30 — «Олон түмэнэй ле...

МОСКВА. Нэгэ доро мянган айлшадые угтан абаха арга боломжотой «Измайлово» гэжэ гостиницын комплекс ялар ашаглалгада үгтэхэээ байна. Гостиницын «А» корпус соо шэнэ мебель асарагдаа, эндэ ресторан ба бар нээгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Измайлово» комплексн бэлэн корпусууд. ТАСС-ай фотохронико.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-ҮДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2.54.54, приемная — 2.54.93, зам. редактора—2.68.08, зам. редактора—2.62.62, отв. секретарь —2.50.52, секретарь—2.66.76, отделе: партийной жизни—2.60.91, пропаганда—2.56.23, промышленности и строительства—2.61.33, сельского хозяйства—2.64.36, 2.63.86, советского строительства и быта—2.69.58, культуры и школ—2.60.21, информации—2.34.05, перевод—2.54.93, письма и сельховоз—2.67.81, корректорская—2.35.95, машинное бюро—2.57.93, фотолаборатория—2.33.61, отдел объявлений—2.65.54.

Республиканы ГАН-гай хүдэлмэрилэгшэ үнэгөөд байһан долоон хоногой туршада харгын дүрим эбдэһэн 1170